

Mecenatas

NORFA

koncertų
sezonas

Partneriai:

LRT | KLASIKA

LIETUVOS
rytas

lrytas.lt

MOTERIS

V A G A
KNYGŲ TINKLAS

TRINITI 3 JUREX
TALLINN RIGA VILNIUS

Media
traffic

Koncertai
tavo telefone

Bilietus platina

kakava.lt

Orkestro muzikos koncertas

Didingieji romantikai

**LIETUVOS NACIONALINIS
SIMFONINIS ORKESTRAS**

(meno vadovas ir vyr. dirigentas
Modestas Pitrenas)

Solistas

MAXIMILIAN HORNUNG

(violončelė, Vokietija)

Dirigentas

VICTORIEN VANOOSTEN

(Prancūzija)

2024 m. spalio 5 d., Vilnius,
Filharmonijos Didžioji salė

www.filharmonija.lt

PROGRAMA:

I

RICHARD WAGNER (1813–1883)
Operos „Lohengrinas“ uvertiūra

ROBERT SCHUMANN (1810–1856)
Koncertas violončelei ir orkestrui a-moll, op. 129
Nicht zu schnell
Langsam
Sehr lebhaft

Solistas MAXIMILIAN HORNUNG
(violončelė)

II

GUSTAV MAHLER (1860–1911)
Simfonija Nr. 5 cis-moll
Trauermarsch. In gemessenem Schritt. Streng. Wie ein Kondukt
Stürmisch bewegt. Mit grösster Vehemenz
Scherzo. Kräftig, nicht zu schnell
Adagietto. Sehr langsam
Rondo-finale. Allegro giocoso. Frisch

Valtornos solo – ANDRIUS DIRMAUSKAS
LIETUVOS NACIONALINIS
SIMFONINIS ORKESTRAS
Dirigentas VICTORIEN VANOOSTEN

Augšburģe, muzikų šeimoje, 1986 m. gimęs **MAXIMILIANAS HORNUNGAS** violončele pradėjo groti būdamas aštuonerių. Pastaraisiais metais jis žinomas kaip vienas žymiausių savo kartos violončelininkų.

M. Hornungas griežia su tokiais orkestrais kaip Londono filharmonijos, Ciuricho „Tonhalle“, Čekijos filharmonijos, Vienos, Bambergo, Pitsburgo, Dalaso, Indianapolio, Švedijos radijo, Bavarijos radijo, Kelno WDR simfoniniai, Brėmeno „Kammerphilharmonie“ ir pasirodo Vienos „Musikverein“, Amsterdamo „Concertgebouw“, Londono „Wigmore Hall“, Berlyno, Kelno, Eseno filharmonijų salėse.

Įspūdinga ir įvairi violončelininko diskografija apima tiek solinius koncertus, tiek įrašus su iškiliais muzikantais. Jis pelnė ne vieną „ECHO Klassik“ prizą, jo įrašus leidžia „Sony“, „Deutsche Grammophon“, „Genuin“, „Linn Records“, „Neos“, CPO, „Bridge Records“, „Myrios Classics“ ir kitos įrašų kompanijos. „Myrios Classics“ leidžia jo kompaktinę plokštelę, kurioje su Švedijos radijo simfoniniu orkestru, diriguojamu Danielio Hardingo, įrašytas mūsų šandien girdimas Roberto Schumanno Koncertas violončelei.

M. Hornungas yra bendradarbiavęs su tokiais muzikais kaip Anne-Sophie Mutter, Yannickas Nézet-Séguinas, Esa-Pekka Salonenas, Danielis Hardingas, Bernardas Haitinkas, Antje Weithaas, Hélène Grimaud, Christianas Tetzlaffas, Lisa Batiashvili, Joshua Bellas ir kitais. Nuo 2022 m. pavasario M. Hornungas yra festivalio „Traunsteiner Sommerkonzerte“ meno vadovas. Violončelininkas studijavo pas Eldarą Issakadžę, Thomą Grossenbacherį ir Davidą Geringą.

„Tarp manęs ir orkestro yra chemija, mes jaučiame vienas kitą“, – sako prancūzų dirigentas ir pianistas **VICTORIENAS VANOOSTENAS**, pavasarį tapęs Lietuvos nacionalinio simfoninio orkestro (LNSO) pagrindiniu kvietiniu dirigentu. „Kai kuri menų, prisilieti prie dieviškumo. Dažniausiai tai pajuntu su LNSO.“

Prancūzijos Respublikos ordinu už nuopelnus Prancūzijos kultūrai apdovanotas V. Vanoostenas laukiamas daugelyje pasaulio salių, būdamas Tulono operos ir Šveicarijos orkestro „Neuchâtel Symphony Ensemble“ meno ir muzikos vadovu, jis taip pat daro ryškų tarptautinę karjerą, diriguoja didžiausiuose operos teatruose Paryžiuje, Berlyne, Frankfurte, Ciuriche, Tulūzoje. Jis yra bendradarbiavęs su tokiais garsiais menininkais kaip Lang Langas, broliai Jussenai, Gilles'is Apapas, Patrizia Ciofi, Emmanuelis Pahud, Bruce'as Liù, Rolando Villazónas, Karine Deshayes ir kitais.

Dirigentas koncertuoja su tokiais orkestrais kaip Vienos „Tonkünstler“, Berlyno „Staatskapelle“, Paryžiaus kamerinis, Briuselio, Marselio filharmonijų, Monrealio „Métropolitain“, Lenkijos nacionalinio radijo ir kitais. 2018–2019 m. V. Vanoostenas buvo Danieliaus Barenboimo asistentas Berlyno teatre „Staatsoper Unter den Linden“, dirigavo Cherubini „Medėjos“, Bizet „Perlų žvejų“ pastatymams. 2014–2024 m. buvo pagrindinis Paryžiaus filharmonijos projekto „DEMOS“ dirigentas.

Paryžiaus nacionalinėje operoje maestro dirigavo Wagnerio „Nybelungo žiedą“, taip pat jis buvo dirigento asistentas Marselio operos teatre. V. Vanoostenas yra sulaukęs aukštų įvertinimų už prancūzų sceninės muzikos (operų, baletų) bei simfoninių opusų interpretacijas. Jis dirigavo Paryžiaus filharmonijos inauguracijos šventiniuose renginiuose, kuriuose grojo ir pasaulinė fortepijono žvaigždė Lang Langas.

Kaip pianistas V. Vanoostenas yra atlikęs Ravelio fortepijoninį koncertą, kuriam pats ir dirigavo. 2015 m. pasirodė pirmoji jo kaip pianisto kompaktinė plokštelė su jo paties fortepijonui

transkribuotomis orkestrinėmis Debussy, Stravinskio, Duruflé, Saint-Saënso ir Ravelio kompozicijomis. 2010–2015 m. V. Vanoostenas buvo Prancūzijos nacionalinės televizijos laidos „La boîte à musique“ meninis redaktorius, dalyvauja „Radio France“, „Radio Classique“ programose.

Lilyje užaugęs V. Vanoostenas studijavo fortepijoną Paryžiaus konservatorijoje pas Michelij Béroffą, taip pat šioje konservatorijoje bei Sibelijaus muzikos akademijoje Helsinkyje įgijo dirigento išsilavinimą, jo mentoriai buvo Esa-Pekka Salonenas, Alainas Altinoglu, Leifas Segerstamas, Davidas Zinmanas, Peteris Eötvösas ir Pierre'as Boulezas. 2016 m. kaip dirigentas V. Vanoostenas nugalėjo konkurse „ADAMI“.

LIETUVOS NACIONALINĮ SIMFONINĮ ORKESTRĄ (LNSO) 1940 m. įkūrė kompozitorius, dirigentas ir pianistas Balys Dvarionas. 1964–2015 m. orkestrui dirigavo ir vadovavo Juozas Domarkas, nuo 2015 m. kolektyvo meno vadovo ir vyriausiojo dirigento pareigas eina Modestas Pitrenas, nuo 2024 m. pagrindinio kvietinio dirigento – Victorienas Vanoostenas. Robertas Šervenikas yra antrasis LNSO dirigentas, J. Domarkas yra orkestro garbės dirigentas.

LNSO kasmet surengia apie 50 koncertų Filharmonijos Didžiojoje salėje, aktyviai gastroliuoja užsienyje. Kolektyvas lankėsi įvairiose Europos šalyse, Japonijoje, Pietų Amerikoje, Pietų Korėjoje, Indijoje, Tailande, Taivane, koncertavo garsiose koncertų salėse: Vienos „Musikverein“, Kelno, Berlyno filharmonijos, Londono „Barbican Centre“, Frankfurto „Alte Oper“, Stokholmo „Berwaldhallen“ ir Rotušės salė, Amsterdamo „Concertgebouw“, Tokijo „Metropolitan“ ir „Suntory Hall“, Mumbajaus Nacionalinis scenos menų centras, Tailando kultūros centras ir kitos. LNSO dalyvavo prestižiniuose muzikos festivaliuose, tokiuose kaip Šlėzviško-Holšteino, „Varšuvos ruduo“, „Beethoveno Velykos“ Varšuvoje, „Prahos pavasaris“, Stresos, Merano, Reingau, Briuselio, Liudvigsburgo, Rygos, Gštado ir kituose.

Orkestrui dirigavo istorinės asmenybės ir pasaulinio garso batutos meistras, LNSO koncertavo su žymiais atlikėjais, įvairių kartų ir tautybių instrumentiniais ir vokalistais. LNSO sukauptas repertuaras platus – praėjusių epochų stambių žanrų instrumentiniai bei vokaliniai-instrumentiniai kūriniai, šiuolaikinės muzikos kūriniai, lietuvių kompozitorių opusai. Orkestras yra nuolatinis šiuolaikinės muzikos festivalio „Gaida“ dalyvis, įvairių lietuvių kompozitorių

muziką pristato tiesioginėse „Euroradijo“ transliacijose. LNSO biografijoje – Lietuvos ir užsienio kompanijų „Melodija“, „Marco Polo“, „Col legno“, „Naxos“, „Accentus music“, „Ondine“ ir kt. įrašai.

Operos génijaus **Richardo Wagnerio** kūryba – įspūdingos, dėmesį prikaustančios muzikinės dramos, trunkančios po kelias valandas, tačiau kompozitorius, kurdamas begalines melodijas ir nesibaigiančias harmonijos akordų grandines, pasiekdavo įtampą, klausytojo nepaleidžiančią iki paskutinio takto. Wagnerio orkestras kupinas gyvybės, jis skamba sodriai ir galingai, žėrėdamas visomis spalvomis, instrumentuotė ir ekspresija čia siekia kraštutines meninės išraiškos ribas. Nepaprastai įtaigūs operų orkestro epizodų (uvertiūrų, įžangų, antraktų) vaidmai pateko į programinės muzikos aukso fondą.

Šio vakaro programa pradėdama garsiąja „**Lohengrino**“ uvertiūra, dar vadinama preliudu (1848). Ši opera ypač vientisa, poetiška, jos muzika pasižymi subtiliu lyrizmu. Preliude pasigirstantys užburiantys, trapūs styginių virpesiai aukštame registre piešia nepasiekiamos svajonių šalies paveikslą ir klausytojus tarsi nukelia į mistišką ir nuostabią Gralio karalystę, iš kurios Parsifalio sūnus, Šventojo Gralio riteris Lohengrinas yra pasiųstas į žemę ginti tiesos.

Koncertas violončelei ir orkestrui a-moll, op. 129, priklauso vėlyvajam **Roberto Schumanno** kūrybos laikotarpiui ir parašytas 1850 metais. Lemtinga nervų liga jau buvo pasireiškusi, todėl Schumannas ištisas savaites negalėjo kurti, o kai jautėsi geriau, dirbo karštingai. Per šešias dienas jis sukūrė Koncerto violončelei eskizus, dar po aštuonių dienų partitūra buvo baigta. Kompozitoriaus žmona, pianistė Clara Schumann savo mintis apie naują vyro kompoziciją užrašė dienoraštyje: „Sužavėjo romantizmas, dvasia, gaivumas, humoras ir labai įdomus violončelės ir orkestro partijų persipynimas, sklindanti harmonija ir gilūs jausmai.“ Autorius naujuoju darbu, matyt, nebuvo visiškai patenkintas, nes vėliau keletą kartų taisė rankraštį. Pirmą kartą scenoje kūrinys nuskambėjo jau po kompozitoriaus mirties, 1860 m., minint 50-ąsias jo gimimo metines.

Apie savo garsųjį Fortepijoninį koncertą Schumannas sakė, jog „nemoka rašyti virtuožams“. Šie žodžiai tinka ir Koncertui violončelei, nes kūriniai giminingi: abiejų ta pati tonacija, panašios nuotaikos ir dalių seka, tik Violončelės koncerte visas dalis kompozitorius

sujungia į vieną, suteikdamas kūriniai simfoninės poemos bruožų. Muzika pasižymi ypatingu lyriškumu ir emocijumu, vietomis ji elegiška ilgesinga, vietomis romantiškai pakili, kartais dramatiška. Orkestro partijoje didesnių konfliktų nekyla – jie glūdi violončelės „vidiniame monologe“. Kompozitorius kadaise apgailėstavo, kad jo mėgstamam instrumentui rašoma tiek mažai, dabar šis jo Koncertas bei pavienės pjesės iš tiesų tapo violončelės repertuaro puošmenomis.

Pasak austrų kompozitoriaus **Gustavo Mahlerio**, jam parašyti simfoniją – tai tas pat, kas visomis muzikinės technikos priemonėmis sukurti pasaulį. Jo simfonijos – tai kompozitoriaus gyvenamojo laikotarpio paveikslai. Šiuose kūrinuose girdime ir didžiausios dramatinės įtampos epizodus, ir ekstazišką polėkį, ir tragišką patosą, ir karčią ironiją. Kad patrauktų plačiąją klausytojų auditoriją, kūrėjas pasitelkdavo savo aplinkoje girdimas intonacijas: kariškus signalus, operečių motyvus, gėdulo ir žygio maršus, dainas ir šokius. Mahlerio simfonijose skamba paprasti ländleriai ir rūstūs choralai, herojinės fanfaros ir naivios dainelės. Kompozitorius, siekdamas dainingumo, į simfonijas perkeldavo net išstisus savo vokaliųjų ciklų fragmentus.

Penktąja simfonija cis-moll prasidėjo naujas Mahlerio kūrybos etapas. Ankstesnėse (Antrojoje, Trečiojoje, Ketvirtojoje) naudojė poetinius tekstus ir žmogaus balsą, Penktojoje, Šeštojoje ir Septintojoje savo sumanymus įgyvendino vien „grynosios“ (t. y. instrumentinės) muzikos priemonėmis. Simfonijos Nr. 5 forma yra neįprasta – penkios jos dalys grupuojamos į tris stambias padalas: I ir II dalys – pirmą padalą, III dalis – antroji, IV, V dalys – trečioji. Šį opusą Mahleris rašė 1901 ir 1902 m. vasaromis, o pirmą kartą jis buvo atliktas 1904-aisiais diriguojant autoriui.

Tarp išskirtinių simfonijos bruožų – pirmos dalies trimito solo ritminis motyvas, trečios dalies valtornos solo ir ketvirta dalis *Adagietto*, itin dažnai atliekama kaip atskiras kūrinys. Autoriaus bičiulis, olandų dirigentas Willemas Mengelbergas tvirtino, kad *Adagietto* muzika – tai Mahlerio meilės prisipažinimas žmonai Almai Schindler, su kuria buvo neseniai susituokęs. Beveik 70 minučių trunkanti simfonija – lyg milžiniška muzikinė drobė, prasidedanti gėdulingu maršu ir pasibaigianti visišku nuskaidrėjimu ir apoteoze finale. Vokiečių muzikologas ir filosofas Theodoras Adorno palygino Beethoveno ir Mahlerio Penktąsias simfonijas – jų abiejų ta pati emocinė trajektorija: kova, prasidedanti kankinama tamsa ir pasibaigianti ryškiausia šviesa.

Redaktorė *Justa Adomonytė-Šlekaitienė*,
kalbos redaktorė *Rita Markulienė*

Kviečiame į kitus koncertus Filharmonijoje!

Spalio 9 d., trečiadienį, 19 val.
Filharmonijos Didžiojoje salėje
Kamerinės muzikos koncertas
„Šokiai styginiams. Čiurlionio kvartetas,
Florence Sitruk ir draugai“

FLORENCE SITRUK (arfa, Vokietija)
ČIURLIONIO KVARTETAS
PIÙ QUARTET

Programa:

GEORGE ENESCU – Styginių oktetas C-dur, op. 7
ELIAS PARISH ALVARS – „Concertino“ arfai ir styginių kvartetui, op. 34, e-moll (premjera Lietuvoje)
CLAUDE DEBUSSY – „Danse sacrée et danse profane“ arfai ir styginių kvartetui
ARNOLD SCHÖNBERG – „Notturmo“ arfai ir styginiams

Spalio 12 d., šeštadienį, 19 val.
Filharmonijos Didžiojoje salėje
Orkestro muzikos koncertas
„Po šituo stogu.“

Kompozitoriaus Felikso Bajoro 90-mečiui“

LITUOVOS NACIONALINIS
SIMFONINIS ORKESTRAS

(meno vadovas ir vyr. dirigentas Modestas Pitrenas)
Choras VILNIUS

(meno vadovas ir vyr. dirigentas Artūras Dambrasukas)
Solistai:

JANUSZ WAWROWSKI (smuikas, Lenkija)

TADAS MOTIEČIUS (akordeonas)

Dirigentas MODESTAS PITRĖNAS

Programa:

FELIKSAS BAJORAS – „ARKOS“ (2023) pasaulinė premjera

Koncertas smuikui ir orkestrui, naujos versijos pasaulinė premjera (2023)

„Promise“ („Viltys“, 2007) akordeonui ir simfoniniam orkestrui

Oratorija „Po šituo stogu“ mišriam chorui ir orkestrui (2005, Antano Baranausko poezija)

Skaitmeninė Filharmonija –
daugiau kaip 170 aukščiausios kokybės koncertų
visur ir visada:

nationalphilharmonic.tv

Informuojame, kad organizatorius filmuoja ir fotografuoja renginį archyvavimo ir transliavimo tikslu.